

Huwelijk en samenwonen, echtscheiding en hertrouwen, gemengde relaties

Een beleidsplan van de kerkenraad van de Vrije Evangelische Gemeente te Oldebroek

Inleiding

Het huwelijk staat in onze tijd onder grote druk. Steeds meer huwelijken stranden. Ook onder christenen vindt steeds vaker echtscheiding plaats. Samenwonen is meer regel dan uitzondering aan het worden. Voor vele christenen is hertrouwen na een echtscheiding de gewoonste zaak van de wereld.

Daarnaast zien we ook een toename van relaties en huwelijken tussen een gelovige en een niet-gelovige of andersgelovige.

Wij zijn ons er van bewust dat het door ons vastgestelde beleid niet op elke situatie een antwoord heeft. In die situaties waarin dit beleidsplan niet voorziet zal de kerkenraad, met in achtneming van de belangen van de betreffende personen en waar mogelijk op bijbelse gronden een aparte beslissing nemen.

Dit beleidsplan is gebaseerd op de studies “Huwelijk, echtscheiding en hertrouwen”, geschreven door ds. K.Kruithof, en “Het huwelijk zij in ere”, geschreven door ds. D.G.Durieux en ds. S.v.d.Velde, bewerkt en uitgebreid door ds. K.Kruithof.

De kerkenraad, december 2011

1. Het huwelijk

Het huwelijk is een verbond tussen één man en één vrouw, publiekelijk gesloten, met als inhoud samen te wonen, elkaar lief te hebben, elkaar trouw te zijn zolang beiden leven, zorg voor elkaar te dragen en één te zijn.

Het huwelijk is door God ingesteld als een fundamenteel menselijke basis voor samenleven. God bedoelde dat het huwelijk een levenslange monogame verbintenis zou zijn.

Het huwelijk is een verbond voor het leven dat ten overstaan van God en mensen wordt gesloten, met bepaalde beloften en verplichtingen. Het is geen formaliteit, man en vrouw zijn verplicht hun beloften trouw na te komen. Het huwelijk moet de liefde dragen.

Het bijbelse huwelijk houdt veel meer in dan het burgerlijk huwelijk. Het burgerlijk huwelijk dat naar zijn bedoeling overeenkomt met de definitie van het bijbelse huwelijk wordt in beginsel door God goedgekeurd.

Aan de linkerkant van deze pagina's vindt u de bijbelse gronden waarop het beleid is gebaseerd. Aan de rechterkant vindt u het door de kerkenraad gekozen beleid, aangevuld met de daarbij behorende pastorale zorg.

Een goede voorbereiding voor het huwelijk is een belangrijke bijdrage tot een goed huwelijk.

In deze tijd waarin echtscheidingen aan de orde van de dag zijn, waarin kinderen soms zijn opgegroeid in een éénuoudergezin, misschien nog rondlopen met een trauma van de scheiding van hun ouders is het meer dan ooit nodig om een huwelijk goed voor te bereiden.

Wij bieden de aanstaande echtgenoten een huwelijksbegeleiding aan. In een aantal avonden worden de bijbelse principes van een huwelijk besproken.

2. Echtscheiding, echtbreuk

2.1 Definitie

Echtscheiding is een formele beëindiging van het huwelijk tijdens het leven.

2.2 Het Oude Testament

Het Oude Testament erkende dat echtscheiding voorkwam maar stelde grenzen. Mozes dulde het wegzenden van de vrouw, “om één of andere reden”, er moest wel een scheidingsbrief meegegeven worden, ter bescherming van de vrouw. Wat precies onder “om één of andere reden” moet worden verstaan is niet meer duidelijk. (Deuteronomium 24:1-5)

2.3 Wat betekent “God haat echtscheiding?”

Deze tekst wordt soms, ten onrechte, gebruikt, om iedere vorm van echtscheiding te veroordelen. God is wel tegen het breken van de huwelijksbeloften en het ontrouw zijn. Maar niet iedere echtscheiding is als ontrouw aan te merken, met name niet als zij geschiedt op grond van ontrouw van de ander (Maleachi 2:16).

2.4 Jezus noemde het wegzenden van de huwelijkspartner om een andere reden dan “porneia”, overspel. Jezus zegt: “ieder die zijn vrouw verstoot, drijft haar tot overspel, tenzij er sprake was van “porneia”, een ongeoorloofde verbintenis zoals overspel. Jezus zegt ook wie trouwt met een verstoten vrouw pleegt overspel. (Matteus 19:1-12). Porneia wordt hier ons inziens opgevat als: seksuele gemeenschap of daaraan gelijk te stellen gedrag met een of meerdere anderen dan de eigen partner.

Wij zullen de echtscheiding alleen aanvaarden als deze op bijbelse gronden is gebaseerd.

Bij een scheiding is er altijd sprake van veel emoties. Zijn er kinderen dan is dit voor hen veelal moeilijk te begrijpen. Wij zullen altijd streven naar verzoening tussen de partners zodat het huwelijk kan stand houden. Als de scheiding toch plaatsvindt dan zullen wij pastorale zorg aan beide partners en kinderen aanbieden. Tijdens het proces van scheiding zullen wij steeds de positie van de partners en de kinderen in de gemeente individueel bezien. Of en welke maatregelen er nuttig zijn is niet vooraf in algemene zin vast te leggen. Soms kan het beter zijn geen maatregelen op te leggen, soms kan het toepassen van tucht gewenst zijn. Omdat geen twee situaties dezelfde zijn, zullen wij niet alleen naar de “geschreven wet” moeten kijken, maar ook moeten handelen naar “de Geest” van deze wet (*“Hij heeft ons geschikt gemaakt om het nieuwe verbond te dienen: niet het verbond van een geschreven wet, maar dat van zijn Geest. Want de letter doodt, maar de Geest maakt levend”, II Kor.3:6*).

- 2.5 Paulus verbiedt een gelovig echtpaar te scheiden, maar als het onvermijdelijke toch gebeurd is, dan dienen zij ongehuwd te blijven. Paulus erkende dat er, ondanks het ideaal dat de Heer voor ogen staat, scheidingen plaatsvinden. Dit is een algemene regel, en niet de situatie dat één van de partijen zich schuldig heeft gemaakt aan porneia. (1Kor. 7:10,11)
- 2.6 Paulus verbiedt een gelovige echtscheiding aan te vragen om de enkele reden dat de partner een ongelovige is. (1 Kor. 7:12,13)
- 2.7 Jezus verbood een gelovige niet echtscheiding aan te vragen, als er sprake was van “porneia” van de ander. Hier is sprake van toelating, niet van een bevel. Het moet niet worden aangemoedigd, al kan er wel begrip voor zijn. (Matteus 5:32, 19:9)
- 2.8 Mishandeling, misbruik en verwaarlozing kunnen bijbelse redenen voor echtscheiding zijn (Exodus 21:7-11).

Als een scheiding plaatsvindt op grond van verlaten door ongelovige partner, overspel of mishandeling, misbruik en verwaarlozing, dan zullen wij die echtscheiding aanvaarden.

Te allen tijde en bij elke echtscheiding zullen wij pastorale hulp aanbieden aan de betrokkenen. De gemeente dient voor gescheiden mensen een plaats van veiligheid te zijn. De boodschap van genade wordt dan praktisch gemaakt in een gebroken wereld.

3. Hertrouwen na echtscheiding

- 3.1 Jezus veroordeelt het onterecht uit elkaar gaan van gehuwden en het hertrouwen met een ander, en bestempeld dit als een daad van overspel, een zonde tegen het verbond van het eerste huwelijk. De algemene regel is: na een echtscheiding geen tweede huwelijk. (Matteus 5:32; 19:9, Marcus 10:11, 12, Lucas 16:18)
- 3.2 Jezus geeft één uitzondering: indien er sprake was van “porneia”, is hertrouwen toegestaan.
- 3.3 Is hertrouwen na echtscheiding niet in strijd met Romeinen 7:1-3 en 1Kor. 7:39? Deze gedeelten bepalen dat de gehuwde man en vrouw aan elkaar gebonden zijn tot de dood. Het gaat hier echter om basisprincipes en niet om uitzonderingen. Op grond van deze teksten mag niet geconcludeerd worden dat hertrouwen altijd onmogelijk is.
- 3.4 1Kor. 7:15. Hier wordt nog een uitzondering genoemd. Als de ongelovige partij wil scheiden mag dit. Ook dan is hertrouwen toegestaan.
- 3.5 Op grond van Ex.21:7-11 is na echtscheiding bij mishandeling, misbruik en verwaarlozing hertrouwen toegestaan.
- 3.5.1 Hertrouwen van een “schuldige”. Eerst bekering, oprecht berouw en belijden van zonde aan de Heer en aan degene tegen wie gezondigd is. Nagaan of herstel van het huwelijk mogelijk is. Is dit niet (meer) mogelijk, dan is hertrouwen onder voorwaarden mogelijk. De voorwaarden zijn: de persoon moet onder het gezag staan van een bijbelse gemeente, een periode van pastorale begeleiding hebben doorgemaakt en er mogen geen andere beletselen meer zijn.

Als een stel waarvan (één van) de partners gescheiden is wil trouwen in de kerk, volgt er in principe een huwelijksvoorbedienst ongeacht de (al dan niet bijbelse) gronden van echtscheiding.

4. Samenwonen

4.1 Samenwonen is een geaccepteerd en normaal fenomeen geworden in onze samenleving, niet alleen onder jonge mensen, maar ook onder gescheiden mensen.

De bijbel kiest daarentegen duidelijk voor de weg van het huwelijk. Seksualiteit hoort thuis binnen het verbond en de geborgenheid van het huwelijk (Gen.2:24; Joh.4:16-18; Hebr.13:4).

4.2 Als een samenwonend stel wil trouwen en Gods zegen over hun huwelijk in een kerkdienst wil vragen, dan zal in een gesprek naar hun (geloofs-) motieven worden gevraagd en worden zij gewezen op de bijbelse richtlijnen over huwelijk en samenwonen, en wordt beoordeeld of en hoe zij in de kerk kunnen trouwen.

5. Gemengde relaties

De bijbel keurt een huwelijk tussen een gelovige en een niet-gelovige af (II Kor.6:14; I Kor.7:31). Als beiden willen trouwen en Gods zegen over hun huwelijk in een kerkdienst willen vragen, dan zal in een gesprek naar hun (geloofs)motieven worden gevraagd en worden zij gewezen op de bijbelse richtlijnen over huwelijk en gemengde relaties, en wordt beoordeeld of en hoe zij in de kerk kunnen trouwen.

Wij moeten mensen wijzen op de betekenis van het huwelijk en de plaats van de seksualiteit binnen het verbond van het huwelijk. Wij moeten jongeren en samenwonende stellen wijzen op de bijbelse betekenis van het huwelijk en samenwonen, van relaties en seksualiteit.

Zodra wij horen dat een stel gaat samenwonen, zal de kerkenraad (wijkouderling) contact opnemen met het stel om hen te wijzen op hetgeen de bijbel zegt over samenwonen, huwelijk en seksualiteit alsmede op het beleid van de kerkenraad.

Als een samenwonend stel tot de overtuiging komt dat samenwonen niet de bijbelse weg is, en besluit om apart te gaan wonen, met de bedoeling dat er geen seksuele gemeenschap is, dan kan een huwelijksinzegeningdienst plaatsvinden.

Als een samenwonend stel niet tot de overtuiging komt dat samenwonen niet de bijbelse weg is, en daarmee besluit om het samenwonen en de seksuele gemeenschap voort te zetten, dan kan een huwelijksvoorbededienst plaatsvinden.

Als een gelovige en een niet-gelovige willen trouwen in de kerk, dan kan een huwelijksvoorbededienst plaatsvinden.

Als een stel wil trouwen in de kerk, waarbij de vrouw in verwachting is, dan kan een huwelijksvoorbededienst plaatsvinden.

Er kunnen situaties denkbaar zijn waarbij de predikant en de wijkouderling die het huwelijksgesprek voeren tot de conclusie komen dat er in plaats van een voorbededienst toch een inzegeningdienst zal plaatsvinden of dat er helemaal geen huwelijksdienst kan plaatsvinden. Dan hebben zij de volmacht om een besluit te nemen en dit wordt meegedeeld aan de kerkenraad, zonder daarover nog in discussie te gaan. Als zij een bepaalde situatie toch te complex vinden, zullen zij dit ter beoordeling aan de kerkenraad of de ouderlingen voorleggen en zal bij meerderheid een besluit worden genomen.